

SB-001

İZMİR DEPREMİNİ YAŞAMIŞ YETİŞKİNLERE UYGULANAN EMDR R-TEP SONUÇLARINA İLİŞKİN PİLOT ÇALIŞMA SONUÇLARI

Şenel Karaman¹, Emre Konuk², Alişan Burak Yaşar³,
İbrahim Gündoğmuş⁴, Sefa Kaya⁵, Seren Belecı¹,
Gizem İkiz¹, Halil İbrahim Duran⁶, Hatice Keskin⁷

¹Liman Psikolojik Danışmanlık Merkezi, İzmir

²Davranış Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

³İstanbul Gelişim Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, İstanbul

⁴Sağlık Bilimleri Üniversitesi Kırikkale Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kırikkale

⁵Serbest çalışan

⁶Ahmet Şefika Kilimci Özel Eğitim Uygulama Merkezi, İzmir

⁷Barbaros Hayrettin İmam Hatip Okulu, İzmir

GİRİŞ VE AMAÇ: EMDR R-TEP, etkinliği gösterilmiş olan EMDR terapisinin travma yaşamış bireylerde erken dönemde uygulanması için standart EMDR protokolünde değişiklikler yapılarak geliştirilmiş bir psikoterapi yöntemidir. Bu tür erken dönem online müdahalelerinin travma sonrası gelişebilecek ruhsal sorunların engellenmesinde tartışmasız büyük önemi vardır. Fakat bu etkinliği gösteren sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Mevcut çalışmada 2020 İzmir Deprem deneyimi yaşamış yetişkin bireylerde EMDR R-TEP uygulamasının travmatik stres üzerine etkisini göstermek amaçlanmıştır.

YÖNTEM: Mevcut çalışmanın örneklemini 2020 İzmir Deprem deneyimini yaşamış 43 yetişkin gönüllü oluşturmaktadır. Katılımcılara sosyal medya üzerinden duyurular yapılarak çalışmaya davet edilmişlerdir. Depremi yaşanmasından bir ay sonra katılımcılara EMDR R-TEP uygulanmıştır. Katılımcılar üzerindeki etkisinin değerlendirilebilmesi için Olayların Etkisi Ölçeği revize edilmiş formu (OEÖ-R) uygulamadan önce sonra ve bir aylık takip süresi sonunda uygulanmıştır. Elde edilen veriler yönergeye göre puanlandırılmış, veri setine kaydedilmiş ve istatistiki analize tabi tutulmuştur. Çalışma için İstanbul Gelişim Üniversitesi Etik Kurulu'ndan 3.6.21 tarihli karar ile izin alınmıştır.

BULGULAR: Çalışmaya dahil edilen katılımcıların yaş ortalaması 38,20±13,71 olarak saptandı. Katılımcıların %86'sı (s=37) kadınlardan oluşuyordu. Katılımcıların uygulama öncesi, sonrası ve takip OEÖ-R Yeniden yaşantılama (F=111,333, p<0,001), Aşırı Uyarılmışlık (F=90,014, p<0,001), Toplam (79,624, p<0,001) skorlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanırken OEÖ-R kaçınma skorunda istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır (F=0,074, p=0,896).

TARTIŞMA VE SONUÇ: Mevcut çalışmada 2020 İzmir Depremi yaşayan bireylerde EMDR R-TEP uygulamasının bireylerin travmatik stres skorlarında azalmaya neden olduğu gösterilmiştir. Bu sonuç travma yaşayan bireylerde EMDR R-TEP uygulamasının online olarak dahi faydalı olduğunu düşündürmektedir. Ayrıca travma sonrası süreçte gelişebilecek ruhsal sorunların engellenmesinde faydalı olabileceğini düşünebilir. Bununla birlikte EMDR R-TEP uygulamasının etkinliğinin uzun süre takipli randomize kontrollü çalışmalarla değerlendirilmesinin faydalı olacağı düşünülebilir.

Anahtar Kelimeler: EMDR, R-Tep, SSB

SB-002

PANDEMİ DÖNEMİNDE SAĞLIK ÇALIŞANLARINA YÖNELİK ŞİDDETİN MESLEKİ TÜKENMİŞLİK VE İŞ DOYUMU ÜZERİNE ETKİSİ

Gülün Özdamar Ünal¹, Gökçe İşcan², Onur Ünal³

¹Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Isparta

²Süleyman Demirel Üniversitesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Isparta

³Süleyman Demirel Üniversitesi, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Isparta

GİRİŞ VE AMAÇ: Sağlık çalışanlarının şiddete maruz kalma oranları ülkeler, hizmeti veren sağlık kurumu, çalışılan klinik, çalışma programları ve meslekler arasında büyük farklılıklar göstermektedir. Pandemi döneminde sağlık çalışanlarına yönelik fiziksel ve sözel şiddetin artma eğiliminde olduğu bildirilmektedir. Bu araştırmada pandemi döneminde sağlık çalışanlarının yaşadıkları şiddet ve saldırganlığın sıklığı, türü, nedenlerini, sonuçlarını ve şiddetin mesleki tükenmişlikle ilişkisini araştırmak amaçlanmıştır.

YÖNTEM: Bu çalışmada veriler Googleforms yazılımı kullanılarak çevrimiçi anket aracılığıyla toplandı. Çalışmaya katılmak için onam veren 18 yaş ve üstündeki bireyler Dünya Sağlık Örgütü'nün sağlık çalışanlarına yönelik şiddeti değerlendirmek için tasarladığı anketi, İş Doyum Ölçeği ve Maslach Tükenmişlik Envanteri katılımcılara yöneltildi. Bu araştırma Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır.

BULGULAR: 701 katılımcının 478'i (%68,2) kadındı. 460 (%65,5) katılımcı doktor, 241 katılımcı (%34,4) diğer sağlık çalışanıydı. Ankete katılan 379 sağlık çalışanı, çalışma hayatlarında en az bir şiddet olayı yaşadığını (%62,6) belirtti. Kadın sağlık çalışanları daha yüksek oranda (%64,9) şiddete maruz kaldıklarını bildirdi. En yaygın şiddet türü sözlü taciz (%36,6) idi. Sağlık çalışanlarının yaklaşık %8,4'ü fiziksel şiddet mağduru olduklarını belirtti. Sağlık çalışanlarının çoğunluğu şiddete maruz kaldığını söylemesine rağmen, sadece %12,1'i durumu hastane yönetimine ve %19,1'i yetkililere bildirdiğini belirtti. Şiddet açısından bakıldığında pandemi öncesi ve pandemi sırasında maruz kalınan şiddetle çalışma saatleri arasında istatistiksel bir ilişki bulunamamıştır ($\chi^2=2,48$, p=0,289; $\chi^2=0,14$, p=0,932). Pandemi döneminde şiddete maruz kalan kişilerde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek duygusal tükenme puanları ve toplam Maslach tükenmişlik envanteri puanları bulundu (p=0,007; p=0,005).

TARTIŞMA VE SONUÇ: Sağlık çalışanlarına yönelik şiddete her üç çalışandan ikisinin maruz kaldığını bulduk. Şiddete maruz kalma işyeri güvenliği için ciddi bir tehdit oluşturmasının yanı sıra sağlık çalışanlarının hem fiziksel hem de ruhsal sağlıklarını olumsuz olarak etkilediğini gözlemledik. Sağlık çalışanlarının ölümüne, yaralanmasına, sözlü ya da fiziksel tacizine neden olan tüm şiddet olgularının ortadan kaldırılması için saldırganlara yönelik caydırıcı yasaların uygulanması, daha güvenli çalışma ortamlarının sağlanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık çalışanı, pandemi, şiddet, tükenmişlik, iş doyumu